

ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ В ЛІСІ

*Ковтун А. І., к.т.н., ст. вик. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Ткачук Г. А., студ. (гр. ЛП-12, ІХФ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. В даному матеріалі розглянуто питання, які пов'язані з безпекою під час перебування у лісі. Наведено правила поведінки на випадок поведінки у небезпечних ситуаціях у лісі.

Ключові слова: безпечне перебування в лісі, правила поведінки, лісова пожежа.

Abstract. In this material, issues related to safety during a stay in the forest are discussed. The rules of behavior in case of behavior in dangerous situations in the forest are given.

Keywords: safe stay in the forest, rules of conduct, forest fire.

Вступ. Похід до лісу вважається одним із найкорисніших та, одночасно, найбезпечніших видів проведення дозвілля. Але навіть підготовлена людина може стикнутися з низкою небезпек, перебуваючи у лісі. Дезорієнтацію, травми, стихійні лиха та інші небезпеки, що чатують на людину в лісі, неможливо перерахувати. Тому, вирушаючи у похід, слід ознайомитись з певними правилами на випадок виникнення потенційно небезпечних ситуацій.

Аналіз стану питання. Враховуючи, що більшість людей сьогодні дедалі більше покладаються на мобільні телефони та Інтернет, ліси можуть не принести жодної користі, тому подумайте про питання безпеки та розгляньте найпоширеніші з них. Варто накопичувати знання про речі, які мають бути у вашому рюкзаку.

Мета роботи: ознайомити читача з порядком дій під час небезпечних ситуацій у лісі.

Методики, матеріали і результати досліджень.

Правила поведінки під час втрати орієнтації в лісі

Статистика показує, що 1 з 1000 мандрівників блукає у лісі [1]. Для уникнення такої ситуації, достатньо скористатися компасом, щоб запам'ятати своє місце розташування перед поїздкою. Якщо це неможливо, постарайтеся зберігати спокій і пам'ятати свій шлях, характерний для даної місцевості. У лісах дуже складно визначити напрямок поширення звуку, але він корисний для оцінки зразкових відстаней до важливих об'єктів цивілізації. Наприклад, сигнал автомобіля можна почути з відривом 2–3 км, шум потяга – з відривом 10 км, постріл – з відривом 2–3 км, людський крик – з відривом 1 км. Дороги та стежки допоможуть вам знайти вантажівки, сигарети, фантики та багато іншого. Чим ближче ви підходите до населеного пункту, тим ширше розходиться стежка. Ви ніколи не повинні збиватися зі шляху. Якщо обрано неправильний напрямок і дорога закінчується, вам доведеться повернути в протилежний бік і йти вперед.

Однією з найпоширеніших помилок є спроба лазити деревами в низинних лісах, де всі дерева приблизно однакової висоти, що нерідко завершується травмами. Якщо похід у ліс відбувався у компанії, краще знайти укриття та дочекатися допомоги. Те саме стосується травм та поганої погоди.

Правила поведінки під час отримання травми в лісі

При відкритих ранах основним завданням є зупинка кровотечі та захист ураженої ділянки від забруднення. При венозній кровотечі слід накласти джгут. Зав'яжіть тканину або пояс так, щоб утворилася петля, вставте в неї маленьку паличку і скручайте до зупинки крові [2]. Щоб запобігти відмиранню тканин, перемістіть пов'язку поверх або під колишнє місце через півтори години. Достатньо щільно притиснути тканину до рани під час артеріальної кровотечі. При незначній кровотечі достатньо промити рану антисептичним розчином або окропом і обмотати бинтом або пов'язкою із чистої тканини. Ніколи не використовуйте мох, кору, бруд чи сніг. Перша допомога при вивихах або переломах полягає в іммобілізації кінцівки та застосування холодних компресів. У якості матеріалу для кріплення слід використовувати плоский брусок або дошку. Якщо ні, руки можна забинтувати навколо тіла, а ногу прив'язати до здорової ноги. Якщо перелом відкритий, слід зупинити кровотечу та прикрити уражену ділянку чистою тканиною. Якщо є знеболювальні, дайте потерпілому. Рухатися необхідно максимально обережно, не рухаючи ураженою частиною тіла. За можливістю, рекомендуємо дочекатися кваліфікованої допомоги на місці. Також одним із небезпечних випадків є обмороження тіла чи кінцівок. Найчастіше уражаються пальці рук і ніг, ніс, вуха та щоки. При першій допомозі слід відновити кровообіг. Потріть обморожені частини тіла чистими руками (бажано змоченими у спирті) і дайте потерпілому гаряче пиття. У лісі бажано одягатися так, щоб перекрити доступ кліщам до тіла. Якщо на тілі виявлено кліщ, його слід видалити ниткою. Для цього прив'яжіть його до задньої частини тіла кліща та обережно витягніть, прокручуючи проти стрілки часу. Продезінфікуйте місце укусу після операції.

Не намагайтеся видалити кліща маслом або спиртом. Підпаліть сірником, захопіть пальцями і витягніть. Після укусу слід здати кров на аналіз, оскільки може виникнути кліщовий енцефаліт, бореліоз та інші інфекції. Бореліоз (хвороба Лайма) може супроводжуватися лихоманкою, головним болем, слабкістю, а може протікати безсимптомно. Його основною ознакою є еритема – яскраво-червона пляма на місці укусу, яка поступово збільшується та утворює кільце.

Правила поведінки під час лісової пожежі та на болоті

Одними з ознак лісової пожежі є запах гару, каламутний дим, неспокійна поведінка тварин та птахів, рух в одному напрямку, нічна гра на горизонті. При вході в зону пожежі необхідно визначити напрям вітру та розповсюдження вогню. Його швидкість може досягати 10 км/год, тому він ніколи не намагається обігнати вогонь, а прямує проти вітру перпендикулярно до краю вогню, присідає до землі і підносить до рота мокру ганчірку. Якщо ви не можете вибратися із зони вогню, вам потрібно триматися подалі від дерев та ховатися на островах, мілинах, болотах (проходячи через очерети) та скелях. Ми рекомендуємо намочити одяг та зняти всі нейлонові або нейлонові речі, які швидко тануть. Водно-болотні угіддя є одними з найекологічніших місць на землі, але вони також приховують у собі чимало небезпек. Як тільки ви почнете застрягати в болоті, не робіть різких рухів [3]. Сядьте або ляжте, щоб збільшити площу контакту із землею. Будь ласка, зніміть взуття, якщо це можливо. Киньте свій рюкзак та куртку перед собою та використовуйте їх як додатковий опір, щоб вибратися з болота. Якщо болото тягне

дуже швидко, може допомогти лише інша людина, кинувши палиці або ремені. Не зтягуйте і не зупиняйте прорив, оскільки болото скоро знову перетвориться на трясовину.

Висновки. В кожному конкретному випадку є свій алгоритм дій щодо виходу з небезпечної ситуації. Людина, що вирушає до лісу, повинна мати чітке уявлення про потенційні небезпеки, які можуть на неї чекати. Потрібно не забувати оповістити свої близьких про свої плани та виконувати вказівки у випадку непередбачених подій. Також слід одягатися відповідним чином, знати про отруйні гриби та ягоди, мати при собі аптечку, запас води та їжі. Дотримання цих правил забезпечить безпечне та комфортне перебування у лісі, а в екстремальних ситуаціях – дозволить зберегти ваше життя.

Література

1. Сім принципів поведінки в дикій природі. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://kayakmarket.com.ua/sem-printsipov-povedeniya-v-dikoyprirode/>.

2. Перша медична допомога у поході: травми, укуси, отруєння. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://bankchart.com.ua/money/turist/statti/persha_medichna_dopomoga_u_pohodi_travmi_ukusi_otruennya.

3. Эмерсон К. Выживание в дикой природе и экстремальных ситуациях по методике спецслужб / Клинт Эмерсон., 2020. – 356 с.